

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Casu pictor impetrat, quod arte atq[ue] ingenio non potuit. Cur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

IV.

Cælius l. 14.
cap. 13.

Sed videamus alios *Casus*, diuino iudicio, hominum consilijs aut factis intercedentes, qui vulgò temerè aut fortè fortuna existimantur interuenisse. Atque, vt à vero casu ordiamur, Syrna, Cariæ ciuitas à Podalirio est condita, quem casus extulit alienus. Is enim cum, in Caria, à caprarum pastore seruatus, ad Damethum regem, foret perductus, eius filiam nomine Syrnâ tecto delapsam, misso ex vtroque brachio sanguine, persanauit. Quod rex admiratus, generum sibi optauit, Chersonefo illi tradita: in qua Podalirius ciuitatem condidit, de vxoris nomenclatura *Syrnem* appellatam. Syrna igitur cadendo Podalirij primùm artem, tum etiam *fortunam* extulit in sublime. Hoc consilium fuit Dei, fortè non meritam deicere puellam, vt medicum erigeret, Sic enim etiam de cæco à se illuminando, *respondit Iesus; neq; hic peccauit, neque parentes eius, sed vt manifestentur opera Dei in illo.* Qua de causa D. Martino quoque, è scalarum casu, multis vulneribus affecto, in sequenti mox nocte, Angelus contusi corporis ita liuores salubri vnguento deliniuit, vt postero die, nihil omnino incommodi persentiret: scilicet *vt manifestarentur opera Dei in illo*; aut vt ipsius quoque D. Martini sanctitas manifestaretur. De his talibus dici potest.

Virgil. 5.
Æncid.*Attulit ipse viri optatum Casus honorem.*

nam & diuina potentia, & ipsi, in *casu*, sunt honorati. Sic sæpe consilium est Numini, honorem suum aut aliorum Sanctorum propagandi, cum se homines putant, *casu* ægrotare. Morbo siquidem adacti Diuorum patrocinia implorant, & non rarò, ad saniorum mentem, per malè habitum corpus, reuertuntur.

V.

Plutarch. de
Fortuna.

Vult Deus nonnullis etiam ostendere, non ingenio, vel arte, eos consequi posse, quæ, præter opinionem, diuinâ ope, aliunde consequuntur. Itaque efficit, vt *casu* aliquo, atque *fortuna* habeant causam nominis & celebritatis. Pictorem memorant, equum cum pingeret, ac reliquis quidem partibus & coloribus successum habuisset, spumæ verò, quæ ad frenum allidebatur, atque cum anhelitu excidebat, raritatem non probaret, in pingendo sapius eam absterxisse; tandem irritum impegisse impatienter tabulæ spongiam, sic, vt coloribus erat infecta; quàm iniectam mirificè expressisse & reddidisse, quod optauerat. *Hoc artificiosum proditum est memoria vnum Fortuna opus*, ait Plutarchus. At non tam *Fortuna* (quæ cæca cum sit, pingere nequit) quàm

De i

Dei erat opus dicendum; Dei, inquam, per *casum*, humanæ artis superbiam erudientis, docentisque, sæpe, in re leuissima, humanam industriam deficere, & insciam aliunde fulciri, ut indaget, unde fulciatur.

Huc spectat & illud, quod de puerulo memorat Olaus, cui itidem & *Casus*: & Deus insignem gloriam peperit, quando, hoste Groningam Frisonum urbem obsidente, artem parentis imitari volens innocens filiolus, igne in magnum tormentum bellicum immisso, caput illustrissimi ducis, in obsidione foris milites exhortantis, ferreo globo expulso, auulsi, & obsessis quietem peperit. Lusit tum puer, sed Deus serio egit, qui pueri manum in hostem direxit. Dixit olim Elifaus ad regem Israël: *Pone manum tuam super arcum. Et cum posuisset ille manum suam, superposuit Elifaus manus suas manibus regis, & ait: Aperi fenestram orientalem. Cumq; aperuisset, dixit Elifaus: Iace sagittam.* Sic nimirum Deus manum nos iubet ad mouere operi, sed manui nostræ manum ipse suam superponit. Nos arcum tendimus, Deus dirigit sagittam. Nostrum est telum iacere, Dei destinare. Quemadmodum, quando *uir quidem tetendit arcum, in incertum sagittam dirigens, & casu percussit regem Israël, inter pulmonem & stomachum.* Sagittarius, casu, Deus consilio regem percussit. Nos quoque omnes sæpe nescij, cum Deo, immo Deus nobiscum manum mouet. Ob quam causam ait Dauid: *Ecce, Domine, tu cognouisti omnia, nouissima & antiqua: tu formasti me, & posuisti super me manum tuam.* Hoc est, quod vulgò aiunt: *Homo proponit, Deus disponit.* Sic sæpe non sagittam, sed verbum ex ore acutius mordaciusque finit aliquis euolare, quo eum non tangit, quem petit; cum interim alium vulnerat, vulnere indigentem, & ex eo idu sapientem; aut certè cum ille ipse, qui petitur, dictum aliorum accipit, quàm fuerit à dicente destinatum.

Ita accidit Monacho, de Ottirburg, quem diuina pudentia, mirabili casu, in ordine Religioso, conseruauit. Is à fallaci dæmone & Mundi illecebris irretitus cogitauerat Canobio, & Deo nuncium remittere. Ea in cogitatione noctes diésque versabatur. Stabat igitur aliquando, in choro, & alijs matutinas preces cantantibus, ipse cantu abstinens, ac silens, mente secum agitabat, quo tempore, quòue modo, ordinem deserere vellet. Hoc orandi tædio totos matutinos cantus neglexerat. Ventū erat ad *Laudes*. Ibi,

Gg 3 dum

VI.

Olaus Magn.
lib. 9. c. 28.

4. Reg. 13. 16

3. Reg. 22. 34

VII.

Cæsius
lib. 4. c. 55.